

PRAVILNIK ZA VZREJO RETRIEVERJEV

I. UVODNE DOLOČBE

1. Ta Pravilnik je bil sprejet na delnem zboru sodnikov za retrieverje 01.04.2008 in dopolnjen 28.02.2009 ter 13.03.2010, veljati prične naslednji dan po sprejemu.
2. Sestavni del tega pravilnika je tudi Pravilnik o vzrejni preizkušnji za retrieverje (v nadaljevanju VPR).
3. Ta pravilnik velja za vse plemenke in plemenjake v vseh določbah enako, razen določbe o slikanju komolcev le-ta velja za plemenke in plemenjake, ki so poleženi po 01.05.2001, za starejše pa ne.
4. Pravilnik povzema in dopolnjuje določila Pravilnika o strokovnem delu KZS - II. Vzreja pasemskih psov in vzrejni pregledi, ter skladno z zadevno zakonodajo Republike Slovenije. V primerih, ki jih ta pravilnik ne obravnava, veljajo določila Pravilnika o strokovnem delu KZS in pravilniki FCI iz tega področja.
5. Ta vzrejni pravilnik velja za vzrejo vseh pasem retrieverjev na območju Republike Slovenije.
6. Cilj vzreje je predvsem zdrav, temperamenten in neagresiven retriever z izrazitim veseljem do dela.
Osnovno načelo tega pravilnika je vzreja psov, ki se po svojem značaju in zunanosti skladajo z določili standardov FCI in trendi razvoja pasem v matičnih državah.

II. POGOJI ZA VZREJO

1. Kdo je vzreditelj?

Vzreditelj je lastnik plemenke v času paritve. Kot lastnik velja oseba, ki je psico pridobila iz pravnoveljavnega naslova, je nedvoumno lastnik psice ter lahko to potrdi tudi s posedovanjem rodovnika. Pri prodaji breje psice velja novi lastnik kot vzreditelj bodočega legla.

2. Splošni pogoji:

- najnižja starost plemenke za prvo leglo: 18 mesecev (velja dan paritve),
- najnižja starost plemenjaka za prvi skok: 15 mesecev (velja dan paritve),
- najvišja starost plemenke za zadnje leglo: 8 let (velja dan paritve),
- najvišja starost plemenke za prvo leglo: 5 let (velja dan paritve),
- psice je dovoljeno pariti tako, da obdobje med dvema zaporednima kotitvama pri isti samici ni krajše od 290 dni. Krajše obdobje med kotitvami je dovoljeno le v skladu s Pravilnikom o zaščiti hišnih živali.
- po drugem carskem rezu se psice ne uporablja več za vzrejo,

3. Vzrejni pregled

Vzrejna dovoljenja psom in psicam podeljuje vzrejna komisija za retrieverje (v nadaljevanju: VK) na podlagi opravljenega vzrejnega pregleda in ugotovljene vzrejne vrednosti. Vzrejne preglede organizira VK dvakrat letno. V sklopu vzrejnega pregleda se organizira tudi Vzrejno preizkušnjo za retrieverje. Obvestilo za vzrejni pregled mora biti pravočasno objavljeno v uradnem glasilu Kinološke zveze Slovenije (reviji Kinolog).

Na vzrejnem pregledu se lahko organizira tudi telesno ocenjevanje.

Za udeležbo na vzrejnem pregledu se morajo udeleženci praviloma predhodno prijaviti, ter prijavi predložiti fotokopijo vseh dokumentov, ki so navedeni v razpisu.

Lastnik mora na vzrejnem pregledu predložiti originale vseh zahtevanih dokumentov: originalni rodovnik, izvid slikanja kolkov in komolcev, izvid kliničnega pregleda oči, ki ni starejši od 12 mesecev, telesne ocene ter potrdila o opravljenih preizkušnjah (če jih ima). Ocenjevalni list vzrejne preizkušnje se pri priloži dokumentaciji. Lastnik, ki omenjene dokumentacije ne predloži, s psom/psico ne more opravljati vzrejnega pregleda.

Na vzrejnih pregledih komisija najmanj dveh sodnikov oceni zunanost in značaj psov ter morebitna odstopanja od standardov po posameznih pasmah; pri tem ni v ničemer vezana na predhodne telesne ocene psa. Izredni vzrejni pregled se lahko opravi le izjemoma in sicer ob predhodni odobritvi vzrejne komisije ter v skladu z določili PSD KZS.

4. Pogoji za pridobitev vzrejnega dovoljenja:

- 4.1 za vzrejo predvideni psi/psice morajo posedovati rodovnik, priznan s strani članic F.C.I. in biti vpisani v rodovno knjigo KZS (vpis v SLR ali SPR),
- 4.2 najnižja starost psa/psice na dan vzrejnega pregleda je 15 mesecev. Na vzrejnem pregledu se ugotavlja primernost za vzrejo ter vzrejni razred,
- 4.3 pridobiti morajo tudi oceno zunanosti na telesnem ocenjevanju; najnižja starost psa/psice za oceno zunanosti mora biti najmanj 9 mesecev,
- 4.4 pes/psica, ki jo želi vzreditelj uporabljati za vzrejo, mora na vzrejnem pregledu opraviti pozitivno oceno ali pa predložiti potrdilo o opravljeni preizkušnji (PNZ, LP-R, TP-R, VUT-R).

Psi/psice ki so v lasti slovenskih državljanov in vpisani v slovensko rodovno knjigo morajo imeti preizkušnje opravljene v Sloveniji; psom/psicam, ki so bili uvoženi v Slovenijo in imajo že opravljene preizkušnje, le-te nostrificira VK ali pa ustrezen strokovni organ KZS,
- 4.5. slikanje displazije kolkov in komolcev v starosti najmanj 12 mesecev pri inštitutih in na klinikah, ki imajo koncesijo pristojnega državnega organa, ter pri tujih inštitucijah in klinikah, ki imajo koncesijo v matični državi. Vsi rezultati morajo biti ovrednoteni s strani pooblaščenega organa v posamezni državi. Pariti je dovoljeno pse/psice, pri katerih je bila ugotovljena stopnja displazije A, B in C, vendar se lahko psi/psice s stopnjo displazije C pariyo le s partnerjem, ki ima stopnjo A. Pri komolcih je dovoljena lahka stopnja (I), srednja (II) in težka (III) stopnja pa se izločita iz vzreje.
- 4.6. pogoj za vzrejo je poleg tega tudi popolnoma škarjasto zobovje. Pri tem iz vzreje niso izvzeti psi/psice s pomanjkljivim zobovjem, vendar ne sme manjkati sekalec ali derač. V primeru pomanjkljivega zobovja mora partner imeti polnoštevilno, popolnoma škarjasto zobovje,
- 4.7. psom/psicam se priporoča klinični pregled oči (HC - dedna katarakta, RD - retinalna distrofija); izvid pregleda oči ob datumu paritve ne sme biti starejši od 12 mesecev.
- 4.8. Ker je Progresivna retinalna atrofija (PRA) recesivna dedna bolezen, katere rezultat je popolna slepota psa, ki pa se jo s kliničnim pregledom oči lahko ugotovi šele precej pozno, se pri pasmah Labradorci in Zlati prinašalec opravi genetski test DNA za ugotavljanje pcrd-PRA. Izvid je potrebno priložiti pred izdajo vzrejnega dovoljenja.

Pravilnik za vzrejo retrieverjev

Psi/psice, pri katerih je bilo z genetskim testom ugotovljeno, da so prenašalci, se lahko parijo le s psi, ki so zdravi. Psi/psice, za katere se ugotovi, da so oboleli, iz vzreje niso izločeni dokler se pri njih ne ugotovi klinična obolenost in se lahko parijo z genetsko zdravimi psi. Potomci genetsko zdravih staršev so »zdravi po starših« in jih ni potrebno ponovno testirati.

SHEMA DEDOVANJA pcrdPRA

00 – zdrav (ne prenaša, ne bo nikoli zbolel) – OptiGen Normal/Clear

0X – prenašalec (prenaša, ne bo nikoli zbolel) – OptiGen Carrier

XX – obolel za PRA (prenaša, bo zbolel) – OptiGen Affected

Zdrav x zdrav		
	0	0
0	00	00
0	00	00

100% - zdravi

Zdrav x prenašalec		
	0	X
0	00	0X
0	00	0X

50% zdravi
50% - zdravi prenašalci

Zdrav x PRA		
	X	X
0	0X	0X
0	0X	0X

100% - zdravi prenašalci

Prenašalec x prenašalec		
	X	X
0	00	0X
0	0X	XX

25% - zdravi
50% - zdravi prenašalci
25% - PRA
(skupaj 75% prenašalcev)

Prenašalec x PRA		
	X	X
0	0X	0X
X	XX	XX

50% - PRA
50% - zdravi prenašalci
(skupaj 100% prenašalcev)

PRA X PRA		
	X	X
X	XX	XX
X	XX	XX

100% - PRA

5. Vzrejni razredi in vzrejna dovoljenja

Po vzrejnem pregledu in preučitvi dokumentacije strokovni organ izda vzrejna dovoljenja/knjižice psom in psicam, ki so uspešno opravili vzrejni pregled, pri čemer jih razvrsti v sledeče razrede:

5.1. ZUNANJOST:

Vzrejni razred	TO	Kolki	Komolci	Opombe
III.	dobro	C	Lahko (1)	Tudi psi, ki jim manjka več kot 3 zobje. Vzrejno dovoljenje za 1 leglo oz. največ 2 skoka, podaljšanje je možno samo na vzrejnem pregledu s prikazom potomcev. Partnerja določa vzrejna komisija.
II.	prav dobro	A ali B	BP (0)	Vzrejno dovoljenje trajno.
I.	odlično	A ali B	BP (0)	Tudi psi z doseženo II oceno in najmanj R.CACT - delovna vzreja. Vzrejno dovoljenje trajno.
la				Doseženo I oceno in prikaz kvalitetnega potomstva (najmanj 4 mladiči iz 2 različnih legel z doseženim I. vzr. razredom ali najmanj dvema odličnima ocenama na razstavah). Lahko se dodeli na osnovi pisnih dokazil (v primeru potomcev iz tujine) ali ga podeli sama vzrejna komisija na osnovi vzrejnih pregledov. Obvezen letni pregled oči pri pooblaščenih veterinarjih.

Vse to so minimalni pogoji za doseg vzrejnega razreda.

5.2.DELO:

Pse se razvršča po ocenah doseženih po pravilniku za določeno vrsto dela (npr. I-PNZ, II-PNZ ali I-VPR, II VPR, I-TP-R, II-TPR itd).

Iz vzreje so izločeni psi s sledečimi hibami:

1. netipičen značaj glede na zahteve standarda (kakršnakoli oblika agresivnosti ali pretirana plašnost);
2. streloplahost;
3. atipičnost glede na zahteve standarda,
 - FCR: rumena barva dlake,
 - GR: mahagonij barva,
 - NSDTR: lisasto pigmentiran smrček, belina na plečih, za uhlji, na zadnji strani vratu, po hrbtu ali na bokih, vsaka druga barva razen odtenki rdeče ali oranžne, črne lise;
 - CBR: skodrana dlaka po celem telesu, dlaka daljša od 4,5 cm na repu ali nogah (zastavice), črna barva dlake, belina na kateremkoli drugem delu razen prsi, trebuha, prstov ali na zadnji strani šap,
 - predgrizavost in podgrizavost; pri kleščastem ugrizu lahko vzrejna komisija odloča ob vsakem primeru posebej,
5. mono/kriptorhidi,
6. odstopanje v višini za več kot 2,5 cm (+/-),
7. težje konstitucijske hibe,

8. izrazito pomanjkanje pigmenta,
9. ugotovljena obolenost za PRA, HC, totalna RD, entropium, ektropium,
10. epilepsija,
11. pse/psice, ki so dokazani nosilci težjih dednih hib, lahko vzrejna komisija naknadno izloči iz vzreje. Prav tako lahko vzrejna komisija izloči iz vzreje plemenjake/plemenke, za katere se ugotovi, da so v zelo slabem zdravstvenem in kondicijskem stanju ali nimajo ustreznih nastanitvenih pogojev, ali za katere se ugotovi, da so lastniki/vzreditelji s samovoljnimi paritvami (neocenjeni psi/psice oziroma brez vzrejnega dovoljenja; legla nerodovniških mladičev s plemenkami, ki sicer imajo vzrejno dovoljenje) kršili določila vzrejnega pravilnika.

6. Formalnosti:

Po predložitvi vseh zahtevanih dokumentov v originalu ter kopiji, strokovni organ zadrži kopije dokumentov, originale po pregledu vrne vzreditelju/lastniku ter v primeru, da so izpolnjeni vsi za vzrejo zahtevani pogoji, v 30 dneh izda vzrejno dovoljenje. Originalni dokument (vzrejna knjižica oz. kartonček) je izročen lastniku, zaznamek je v arhivu (vzrejni dokumenti).

Vse izjeme mora strokovni organ obravnavati v najkrajšem možnem času.

Pritožbe v zvezi z izdanim ali ne izdanim vzrejnim dovoljenjem so možne v roku 30 dni od prejema dokumentacije s strani strokovnega organa, izključno v pisni obliki s priloženo popolno dokumentacijo. Strokovni organ bo na pritožbo odgovoril v roku 60 dni od prejema.

7. Uporaba plemenjakov iz tujine

Za plemenjake iz tujine veljajo določila za vzrejo po PSD KZS in/ali določila matične države. V vsakem primeru pa mora lastnik plemenke strokovnemu organu vsaj 30 dni pred nameravano paritvijo predložiti vlogo skupaj s fotokopijo rodovnika plemenjaka/ov ter rezultatom slikanja kolkov in komolcev, ki ne sme biti slabši od stopnje C oz. 1.

8. Oplemenitev, skočnina

Vzreditelj/lastnik plemenjaka se mora pred nameravano paritvijo prepričati, da imata oba partnerja veljavno vzrejno dovoljenje. Lastnik plemenjaka ima pravico izdati in podpisati potrdilo o paritvi šele po prejemu dogovorjene skočnine. Če se lastnika namesto za skočnino v denarju dogovorita za mladiča, morata tak dogovor napisati in podpisati že pred paritvijo.

Po uspešno opravljenem skoku sta naloga plemenjaka in osnova za skočnino izpolnjeni. Dogovor o skočnini ne vsebuje nobenega jamstva, da bo psica ostala breja. Presoji lastnika plemenjaka je prepuščeno, ali dovoli naslednjo brezplačno paritev ali lastniku psice vrne del skočnine. Takšen dogovor je treba napraviti pisno pred skokom.

Takoj po opravljeni paritvi morata lastnika psa in psice izpolniti obrazec "PRIJAVA PARITVE". Vzreditelj mora prijaviti paritev psice najkasneje v 10 dneh po opravljeni paritvi, obrazec pošlje na Kinološko zvezo Slovenije in pristojnemu vzrejno-tetovirnemu referentu.

Umetna oploditev

Pri umetni oploditvi plemenke mora veterinar, ki je plemenjaku odvzel spermo, z atestom potrditi, da je seme od dogovorjenega plemenjaka. A-test se priloži prijavi paritve in pošlje vodji rodovne knjige, v katero bodo vpisani mladiči.

V se stroške za odvzem semena in osemenitev poravnava lastnik plemenke.

Veterinar, ki je opravil postopek oploditve plemenke, mora v njeni vzrejni knjižici potrditi, da je bila oplojena s semenom predvidenega plemenjaka. Vpisati mora kraj in čas oploditve, ime in številko rodovnika psa kakor tudi ime in priimek lastnika plemenjaka in njegov naslov. Lastnik psa, ki je dal seme, mora lastniku plemenke razen veterinarskega pregleda izdati še potrdilo o opravljenem skoku.

Vse zgornje določbe veljajo tudi za paritve s plemenjaki iz tujine.

9. Nenameravane paritve

V primeru, da psico zaskočita dva plemenjaka, lahko vzreditelj z genetskim testom dokazuje očetovstvo posameznega mladiča, na osnovi katerega se izdajo ustrezni rodovniki. Genetski testi se lahko opravljajo šele po ustreznem označevanju mladičev (tetoviranje oz. čipiranje) zaradi pravilne identifikacije mladičev. Za genetske teste so pristojne pooblašene veterinarske ustanove.

10. Dolžnosti vzreditelja

Vzreditelj je dolžan dobro skrbeti za brejo psico in njene mladiče. Vodilo vzreditelja mora biti zdravje in dobro počutje psice ter njenih mladičev, ne pa materialne dobrine. Vzreditelj lahko mladiče odda novim lastnikom šele po opravljenem tetoviranju/čipiranju, v osmem tednu starosti oz. skladno z veljavnimi predpisi, ki urejajo to področje. Člani strokovnega organa so upravičeni, da kadarkoli med letom na lastne stroške preverijo stanje plemenke (in mladičev - okolje in socialni razvoj) oziroma plemenjaka.

11. Vzrejna knjiga

VK za retrieverje vodi vzrejno knjigo plemenjakov in plemenk, ki vsebuje vse Kataloge vzrejno pregledanih psov ločeno po pasmah in spolu, ki so izpolnili vse pogoje za vzrejo in jim je bilo izdano veljavno vzrejno dovoljenje.

Priloženi morajo biti vsi dokumenti, ki so bili pogoj za izdajo vzrejnega dovoljenja.

12. Evidenca vseh psov in psic z vzrejno prepovedjo

VK za retrieverje vodi evidenco vseh psov in psic z vzrejno prepovedjo, ki vsebuje vse Kataloge vzrejno pregledanih psov ločeno po pasmah in spolu, ki so na vzrejnih pregledih prejeli negativno vzrejno oceno - vzrejno prepoved. Evidenci morajo biti priloženi vsi dokumenti, ki so bili pogoj za udeležbo na vzrejnem pregledu.

III. KONČNE DOLOČBE

Pri vseh s tem pravilnikom neopredeljenih vprašanjih je vzrejna komisija dolžna smiselno uporabljati PSD KZS, pravilnike FCI in veljavno državno zakonodajo, oziroma se je dolžna odločati v skladu z vzrejnimi smernicami in v korist pasem.